

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
JEANA RICHARDA DE LA TOURA,
predstavljeni 23. marca 2023¹

Zadeva C-590/21

**Charles Taylor Adjusting Limited,
FD
proti
Starlight Shipping Company,
Overseas Marine Enterprises Inc.**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Areios Pagos (kasacijsko sodišče, Grčija))

„Predhodno odločanje – Območje svobode, varnosti in pravice – Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Uredba (ES) št. 44/2001 – Priznavanje in izvrševanje sodnih odločb, izdanih v drugi državi članici, v državi članici – Člen 34 – Razlogi za zavrnitev – Kršitev javnega reda države članice, v kateri se zahteva priznanje – Pojem ‚javni red‘ – Odločba, ki preprečuje nadaljevanje postopkov pred sodišči druge države članice ali uveljavljanje pravice do sodnega varstva“

I. Uvod

1. Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Areios Pagos (kasacijsko sodišče, Grčija), se nanaša na razlago člena 34, točka 1, in člena 45(1) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah.²

2. Ta predlog je bil vložen v okviru spora, ki se nanaša na to, ali naj sodišče ene od držav članic prizna in izvrši sodne odločbe, ki jih je izdalo sodišče druge države članice in ki učinkujejo tako, da se stranke, ki so zadevo vložile pri drugem sodišču v prvi državi članici, odvrne od nadaljevanja postopka, ki poteka pred tem sodiščem.

3. Sodišče bo moralo tako odločiti, ali je mogoče priznanje in izvršitev obsodbe teh tožečih strank na plačilo odškodnine za stroške tega postopka – pri čemer navedena obsodba temelji na kršitvi sporazuma o poravnavi, s katerim se je končala predhodna tožba, ki sta jo vložili ti stranki, in jo je izreklo sodišče, določeno v tem sporazumu – zavrnuti z obrazložitvijo, da sta v nasprotju z javnim redom v smislu člena 34, točka 1, Uredbe št. 44/2001.

¹ Jezik izvornika: francoščina.

² UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42.

4. Navedel bom razloge, iz katerih menim, da je treba v takem položaju prav tako uporabiti načela, na podlagi katerih je Sodišče razsodilo, da „*anti-suit injunction*“, to je odredba, ki osebi prepoveduje začetek ali nadaljevanje postopka pred sodišči v drugi državi članici, ni združljiva s sistemom, vzpostavljenim z Uredbo št. 44/2001.

II. Pravni okvir

5. Člen 34, točka 1, Uredbe št. 44/2001 določa:

„Sodna odločba se ne prizna:

1. če bi bilo njeno priznanje v očitnem nasprotju z javnim redom v državi članici, v kateri se zahteva priznanje;“

6. Člen 45(1) te uredbe določa:

„Sodišče, pri katerem se vloži pravno sredstvo iz člena 43 ali 44, zavrne razglasitev izvršljivosti oz. preklic razglasitev izvršljivosti samo na podlagi enega izmed razlogov iz členov 34 in 35.“

III. Dejansko stanje v sporu o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

7. Ladja Alexandros T. se je 3. maja 2006 skupaj s tovorom potopila ob obali zaliva Port Elizabeth (Južna Afrika). Družbi Starlight Shipping Company³ in Overseas Marine Enterprises Inc.⁴, lastnica oziroma upravljavka te ladje, sta pri zavarovalnicah, pri katerih je bila zavarovana, zahtevali plačilo odškodnine iz naslova njihove pogodbene odgovornosti zaradi nastanka zavarovane škode.

8. Ker so te zavarovalnice zahtevke zavrnil, je družba Starlight istega leta zoper njih vložila tožbi pri pristojnem sodišču v Združenem kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska, zoper eno od zavarovalnic pa je začela arbitražni postopek. Medtem ko so potekali navedeni postopki, so družbi Starlight in OME ter zavarovalnice, ki so zavarovale ladjo, sklenile sporazume o poravnavi,⁵ s katerimi so se postopki med strankami končali. Zavarovalnice so iz naslova nastanka zavarovane škode v dogovorjenem roku izplačale zavarovalnino, določeno v zavarovalnih pogodbah, kot popolno in končno poplačilo vseh terjatev zaradi izgube ladje Alexandros T.

9. Te sporazume je 14. decembra 2007 in 7. januarja 2008 potrdilo angleško sodišče, ki je obravnavalo tožbo. Odredilo je ustavitev vseh poznejših postopkov v zvezi z obravnavano zadevo, ki bi izhajali iz iste tožbe.

10. Družbi Starlight in OME ter drugi lastniki in fizične osebe, ki jih zakonito zastopajo, so po sklenitvi navedenih sporazumov pri Polymeles Protodikeio Peiraios (prvostopenjsko sodišče v Pireju, Grčija) vložili več tožb, med njimi zlasti tožbi z dne 21. aprila 2011 in 13. januarja 2012

³ V nadaljevanju: družba Starlight.

⁴ V nadaljevanju: družba OME.

⁵ V nadaljevanju: sporazumi o poravnavi. Ti sporazumi so trije in so datirani 13. decembra 2007 ter 7. in 30. januarja 2008, pri čemer je bil zadnji sporazum sklenjen v okviru arbitraže.

zoper družbo Charles Taylor Adjusting Limited,⁶ to je družbo za pravno in tehnično svetovanje, ki je zagotavljala obrambo zavarovalnic, ki so zavarovale ladjo Alexandros T., kar zadeva zahteve družbe Starlight pred angleškim sodiščem, in zoper FD, direktorja te družbe.

11. Družbi Starlight in OME sta s tema novima tožbama na deliktne podlagi zahtevali odškodnino za premoženjsko in nepremoženjsko škodo, ki naj bi jo utrpeli zaradi lažnih in žaljivih navedb v zvezi z njima, za katere naj bi bili odgovorni zavarovalnice, ki so zavarovale ladjo, in njihovi zastopniki. Družbi Starlight in OME sta trdili, da so pooblaščenca in zastopnika teh zavarovalnic, ko je še potekal prvotni postopek v zvezi s plačilom odškodnine, ki so jo dolgovale zavarovalnice, in te še vedno niso želele izplačati zavarovalnine, ob navzočnosti Ethniki Trapeza tis Ellados (grška nacionalna banka), hipotekarne upnice lastnika ladje, ki se je potopila, in na zavarovalnem trgu širili med drugim lažno novico, da je bila ladja izgubljena zaradi resnih napak na njej, s katerimi so bili lastniki seznanjeni.

12. Leta 2011, ko sta se navedeni tožbi obravnavali, so zavarovalnice, ki so zavarovale ladjo, in njihovi zastopniki, med njimi zlasti družba Charles Taylor in FD, toženi stranki v teh postopkih, pri angleških sodiščih vložili tožbe zoper družbi Starlight in OME, s katerimi so predlagali, naj se ugotovi, da postopka, začeta v Grčiji, pomenita kršitev sporazumov o poravnavi, ter naj se ugoti njihovim zahtevkom za ugotovitev in izplačilo odškodnine.

13. Po koncu postopkov pred angleškimi sodišči na vseh stopnjah je sodnik pri High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court) (višje sodišče (Anglija in Wales), oddelek Queen's Bench (gospodarski senat)) (v nadaljevanju: High Court)),⁷ na podlagi teh tožb 26. septembra 2014 izdal sodbo in dva sklepa, ki so temeljili na vsebini sporazumov o poravnavi in določbi o izbiri pristojnega sodišča – s katero je bilo kot pristojno določeno to sodišče – ter s katerimi je bilo tožečim strankam priznано plačilo odškodnine v zvezi s postopkom, začetim v Grčiji, in stroškov, nastalih v Angliji⁸.

14. Monomeles Protodikeio Peiraios, Naftiko Tmima (prvostopenjsko sodišče v sestavi sodnika posameznika v Pireju, pomorski oddelek, Grčija) je ugodilo zahtevku družbe Charles Taylor in FD z dne 7. januarja 2015, naj se te odločbe priznajo in razglasijo za delno izvršljive v Grčiji v skladu z Uredbo št. 44/2001.

15. Družbi Starlight in OME sta 11. septembra 2015 vložili pritožbo⁹ zoper to sodbo pri Monomeles Efeteio Peiraios Naftiko Tmima (pritožbeno sodišče v Pireju v sestavi sodnika posameznika, pomorski oddelek, Grčija).

16. To sodišče je s sodbo z dne 1. julija 2019 njenemu predlogu ugodilo z obrazložitvijo, da odločbe, katerih priznanje in izvršitev se zahteva, vsebujejo „kvazi“ *anti-suit injunctions*, ki pomenijo oviro za to, da bi zainteresirani stranki lahko vložili pravna sredstva pri grških sodiščih, kar je v nasprotju s členom 6(1) Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin¹⁰ ter členom 8(1) in členom 20 Syntagma (grška ustava). Ti določbi pa sta jedro pojma „javni red“ v Grčiji.

⁶ V nadaljevanju: družba Charles Taylor.

⁷ V nadaljevanju: sodba High Court, sklepa High Court in, skupaj, sodba in sklepa High Court.

⁸ Za podrobno predstavitev njihove vsebine glej točke od 30 do 34 teh sklepnih predlogov.

⁹ Glej točko 25 teh sklepnih predlogov.

¹⁰ Podpisane 4. novembra 1950 v Rimu, v nadaljevanju: EKČP.

17. Družba Charles Taylor in FD sta zoper to odločbo vložila kasacijsko pritožbo pri Areios Pagos (kasacijsko sodišče). Po njunem mnenju sodba in sklepa High Court niso v očitnem nasprotju niti z javnim redom v zvezi s pristojnim sodiščem niti z javnim redom Evropske unije ter se z njimi ne kršijo temeljne pravice. Pri tem trdita, da zaradi dejstva, da jima je bila dodeljena začasna odškodnina iz naslova tožb, ki so bile vložene v Grčiji, preden so bile vložene zadevne tožbe pri angleških sodiščih, ni niti zainteresiranima strankama preprečeno nadaljnje vlaganje pravnih sredstev pri grških sodiščih niti ni tem sodiščem preprečeno, da jima zagotovijo sodno varstvo. Torej so bili ta sodba in ta sklepa High Court neupravičeno obravnavani kot „*anti-suit injunctions*“.

18. V teh okoliščinah je Areios Pagos (kasacijsko sodišče, Grčija) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba izraz ‚v očitnem nasprotju z javnim redom‘ Unije in posledično z nacionalnim javnim redom, na podlagi česar sta bila zavrnjena priznanje in razglasitev izvršljivosti v skladu s členom 34, točka 1, in s členom 45(1) Uredbe št. 44/2001, razlagati tako, da se poleg izrecnih *anti-suit injunctions*, ki prepovedujejo začetek in nadaljevanje postopka pred sodiščem v drugi državi članici, nanaša tudi na odločbe ali sklepe, ki so jih izdala sodišča držav članic, ki: (i) onemogočajo ali ovirajo zagotovitev sodnega varstva tožeči stranki pri sodišču v drugi državi članici ali nadaljevanje postopkov, ki že potekajo pred navedenim sodiščem, in (ii) to zato pomeni poseg v pristojnost sodišča druge države članice, da se izreče v zadevi, o kateri že odloča in jo že obravnava ter je ugotovljena za skladno s pravnim redom Unije? Natančneje, ali je v nasprotju z javnim redom Unije, v smislu člena 34, točka 1, in člena 45(1) Uredbe št. 44/2001, priznanje in/ali razglasitev izvršljivosti odločbe ali sklepa sodišča države članice, s katerim je prosilec za ugotovitev in razglasitev izvršljivosti dodeljena začasna in vnaprejšnja denarna odškodnina za stroške in izdatke iz naslova vložitve tožbe ali nadaljevanja postopka pred sodiščem druge države članice, ker:

(a) je po preučitvi te tožbe razvidno, da je zadeva zajeta s sporazumom o poravnavi, ki je bil ustrezno ugotovljen in potrjen pri sodišču države članice, ki sprejme odločbo (ali) in sklep ter

(b) sodišče druge države članice, na katero tožena stranka vloži novo tožbo, ni pristojno zaradi določbe o izključni pristojnosti?

2. Ali je v primeru nikalnega odgovora na prvo vprašanje očitno in neposredno nasprotje z nacionalnim javnim redom – ob upoštevanju navedenih temeljnih kulturnih in pravnih pogledov, sprejetih v državi, ter temeljnih predpisov grškega prava, ki se nanašajo na samo jedro pravice do sodnega varstva (člen 8 in člen 20 grške ustave, člen 33 grškega civilnega zakonika in načelo varstva te pravice, kot je pojasnjeno v členu 176 in členu 173, od (1) do (3), ter členih 185, 205 in 191 grškega zakonika o civilnem postopku [...]), ter člena 6(1) EKČP, tako da je v tem primeru mogoče prenehanje uporabe prava Unije o prostem pretoku sodnih odločb ter nepriznanje zaradi te ovire – skladno s pogledi, ki prevzemajo in spodbujajo evropsko perspektivo, v skladu s členom 34, točka 1, Uredbe št. 44/2001, kot ga mora razlagati Sodišče Evropske unije, razlog, ki v Grčiji preprečuje priznanje in ugotovitev izvršljivosti zgoraj navedene odločbe in sklepov (pod 1), ki so jih sprejela sodišča druge države članice (Združeno kraljestvo)?“

19. Pisna stališča so predložili družba Charles Taylor in FD, družbi Starlight in OME, grška in španska vlada ter Evropska komisija.

IV. Analiza

20. Predložitevno sodišče se s prvim vprašanjem za predhodno odločanje v bistvu sprašuje, ali je treba člen 34, točka 1, Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da lahko sodišče ene od držav članic zavrne priznanje in izvršitev odločbe zaradi nasprotja z javnim redom na podlagi dejstva, da ta odločba predstavlja oviro za nadaljevanje postopka, ki že poteka pred drugim sodiščem te države članice, v delu, v katerem je z njo eni od strank dodeljena začasna denarna odškodnina za stroške, ki jih nosi zaradi začetka tega postopka, in sicer z obrazložitvijo, da je po eni strani predmet tega postopka zajet s sporazumom o poravnavi, ki je bil sklenjen zakonito in ga je potrdilo sodišče države članice, ki je izdalo navedeno odločbo, ter da po drugi strani sodišče druge države članice, pri katerem je bil ta postopek začet, ni pristojno zaradi določbe o izključni pristojnosti.

21. V obravnavani zadevi so bili sodba in sklepa High Court, katerih priznanje in izvršitev se predlaga pri grškem sodišču, izdani 26. septembra 2014. Uredba št. 44/2001 se *ratione temporis* uporablja za postopek v glavni stvari.¹¹

22. Ta uredba vsebuje posebna pravila v zvezi s priznavanjem in izvrševanjem sodnih odločb, na katera je treba opozoriti,¹² pri čemer je treba poudariti, da niso bila vsa povzeta v Uredbi št. 1215/2012.

A. Povzetek pravil o priznavanju in izvrševanju, ki se uporabljajo v sporu

23. Uredba št. 44/2001 določa, da se „[s]odna odločba, izdana v državi članici, [...] v drugih državah članicah prizna, ne da bi bilo potrebno za priznanje začeti kakršen koli poseben postopek“.¹³ Vsaka zainteresirana stranka, ki kot glavni predmet spora uveljavlja priznanje sodne odločbe, lahko zahteva, da se sodna odločba prizna.¹⁴ Za namene izvršitve odločbe člen 38 te uredbe določa postopek na zahtevo, v katerem se ugotovi njena izvršljivost v državi članici, v kateri se zahteva priznanje.¹⁵

24. V tej fazi se ne opravi nikakršen vsebinski nadzor.¹⁶

¹¹ V skladu s členom 66 Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2012, L 315, str.1) se Uredba št. 44/2001 še naprej uporablja za sodne postopke, ki so bili začeti pred 10. januarjem 2015. To velja tudi za odločbe, izdane v Veliki Britaniji, na podlagi člena 67(2)(a) Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL 2020, L 29, str. 7), ki je bil sprejet s Sklepom Sveta (EU) 2020/135 z dne 30. januarja 2020 o sklenitvi Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL 2020, L 29, str. 1), ki je v skladu s členom 185 v veljavi od 1. februarja 2020 s prehodnim obdobjem do 31. decembra 2020 (člen 126), v katerem se je pravo Unije uporabljalo v Združenem kraljestvu, razen če ta sporazum določa drugače (člen 127).

¹² V zvezi z načelom, po katerem se razlaga, ki jo je Sodišče podalo v zvezi z določbami enega od teh pravnih instrumentov, vključno s Konvencijo o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32), podpisani v Bruslju 27. septembra 1968, kakor je bila spremenjena z zaporednimi konvencijami o pristopu novih držav članic k tej konvenciji (UL 1998, C 27, str. 1, v nadaljevanju: Bruseljska konvencija), uporablja tudi za določbe drugih, če je te določbe mogoče šteti za enakovredne, glej sodbo z dne 20. junija 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association (C-700/20, EU:C:2022:488, točka 42).

¹³ Člen 33(1). To pravilo temelji na medsebojnem zaupanju v sodno varstvo znotraj Unije, ki temelji na načelu, da vse države članice spoštujejo pravo Unije, da se zagotovi prosti pretok sodnih odločb (glej sodbi z dne 16. julija 2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, točka 40 in navedena sodna praksa), in z dne 12. decembra 2019, Aktiva Finants (C-433/18, EU:C:2019:1074, točki 23 in 25).

¹⁴ Glej člen 33(2) Uredbe št. 44/2001. Poleg tega lahko, če je izid postopka pred sodiščem države članice odvisen od odločitve o priznanju kot o predhodnem vprašanju, o priznanju odloči to sodišče (glej odstavek 3 tega člena).

¹⁵ Ta postopek je bil v Uredbi št. 1215/2012 črtan (glej uvodno izjavo 26). Glej v zvezi s pregledom opravljenega nadzora sodbo z dne 6. septembra 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, točki 43 in 44). V skladu s členom 48 Uredbe št. 44/2001 je mogoče razglasitev izvršljivosti tuje sodne odločbe, ki je odločila o več zahtevkih iz tožbe, omejiti na nekatere od njih, ki jih je mogoče ločiti, in sicer po uradni dolžnosti ali na zahtevo vlagatelja zahtevka.

¹⁶ Glej člen 41 in uvodno izjavo 17 Uredbe št. 44/2001.

25. V skladu s členom 45(1) Uredbe št. 44/2001 lahko sodišče šele v okviru pravnega sredstva zoper razglasitev izvršljivosti na podlagi člena 43(1) te uredbe¹⁷ zavrne tako razglasitev oziroma jo prekliche iz enega izmed razlogov za nepriznanje iz členov 34 in 35 navedene uredbe.

26. V členu 34 Uredbe št. 44/2001 so navedeni štirje splošni razlogi za nepriznanje sodne odločbe.¹⁸ Točka 1 tega člena se nanaša na primer, v katerem „bi bilo njeno priznanje v očitnem nasprotju z javnim redom v državi članici, v kateri se zahteva priznanje“. V skladu s členom 35(3) te uredbe preizkusa javnega reda ni dovoljeno uporabiti v zvezi s pravili o pristojnosti.¹⁹

27. Predložitveno sodišče se sprašuje o uporabi tega merila ob upoštevanju posebnih okoliščin zadeve, ki mu je predložena.

B. Posebne okoliščine v postopku v glavni stvari

28. Omembo si zasluži več elementov postopkovnega ozadja in vsebine zadevnih odločb.

1. Postopkovno ozadje

29. Predložitvena odločba se nanaša na razlago razloga za zavrnitev priznanja in izvršitve odločbe zaradi nasprotja tega priznanja z javnim redom, pri čemer ima postopkovno ozadje te značilnosti:

- *sporazume o poravnavi, ki določajo izključno pristojnost angleškega sodišča, so stranke iz postopka v glavni stvari podpisale v okviru tožbe, ki jo je družba Starlight vložila na pogodbeni podlagi;*
- toženi stranki v tožbi za ugotovitev deliktne odgovornosti, ki sta jo vložili družbi Starlight in OME pri grškem sodišču po sklenitvi teh sporazumov, sta pri navedenem angleškem sodišču dosegli izdajo odločb, s katerimi je bilo ugodeno njenemu ugotovitvenemu zahtevku za varstvo, pri čemer jima je bilo dodeljeno še predplačilo odškodnine, povezane s stroški postopka pred grškim sodiščem, in plačilo zneskov za stroške pred tem angleškim sodiščem, ter
- kot sta poudarila družba Charles Taylor in FD, priznanje in izvršitev te odločbe sta odvisna od presoje njenega predmeta.

2. Vsebina zadevnih odločb, kot jo je predstavilo predložitveno sodišče

30. Predložitvenemu sodišču se dvomi porajajo zaradi vsebine sodbe in sklepov High Court, ki temelji na tožbi družbe Charles Taylor in FD.

¹⁷ Glej uvodno izjavo 18 Uredbe št. 44/2001. V skladu s členom 43(1) te uredbe lahko „[o]be stranki [...] zoper razglasitev izvršljivosti vložita pravno sredstvo“.

¹⁸ Drugi razlogi so navedeni v členu 35 Uredbe št. 44/2001. Ta se nanaša na upoštevanje meril pristojnosti v zadevah v zvezi z zavarovanjem, potrošniškimi pogodbami in pogodbami, v katerih je določeno izključno pristojno sodišče ne glede na stalno prebivališče strank, ter na pravilo iz člena 72 te uredbe. Te določbe, ki so bile povzete v členu 45(1) Uredbe št. 1215/2012, so bile razširjene le v zvezi z individualnimi pogodbami o zaposlitvi. Za ponazoritev postopkovnih posledic glej sodbo z dne 3. aprila 2014, Weber (C-438/12, EU:C:2014:212, točke od 54 do 58).

¹⁹ Glej tudi sodbo z dne 16. januarja 2019, Liberato (C-386/17, EU:C:2019:24, točka 45), in točko 53 teh sklepnih predlogov.

31. Prvič, te odločbe temeljijo na dveh ugotovitvah. Po eni strani je bilo s sodbo ugotovljeno, da se s tožbami, vloženimi v Grčiji, kršijo sporazumi o poravnavi.²⁰ Ti sporazumi so bili sklenjeni med strankami, ki so bile v sodnem postopku v Angliji in v arbitražnem postopku vse predmet trditev, da so sodelovale pri kolektivnem kaznivem dejanju. Navedeni sporazumi učinkujejo tako, da je bila kakršna koli morebitna tožba, vložena zoper te stranke iz istega razloga, kot je tisti, na katerem temeljijo postopki, začeti zoper njih v Grčiji, v skladu s pravilom, ki se uporablja za sostorilce kaznivih dejanj, že rešena z istimi sporazumi.

32. Po drugi strani je bilo s sklepoma tudi ugotovljeno, da so bile tožbe pri grških sodiščih vložene v nasprotju z določbo o izbiri izključno pristojnega sodišča.

33. Drugič, družbama Starlight in OME je bilo z dvema ločenima sklepoma naloženo plačilo:

- na podlagi sodbe High Court, s katero je bilo določeno načelo terjatve in njen znesek²¹, predplačila odškodnine, dolgovane iz naslova postopka, začetega v Grčiji, to je zneska 100.000 britanskih funtov (GBP) (približno 128.090 EUR)²², plačljivega najpozneje 17. oktobra 2014 do 16.30, s katerim naj bi bila pokrita celotna škoda, nastala do vključno 9. septembra 2014, in
- dveh zneskov za stroške postopka pred angleškim sodiščem, to je 120.000 GBP (približno 153.708 EUR) in 30.000 GBP (približno 38.527 EUR), plačljivih v istem roku za nadomestilo celotne škode.

34. Tretjič, sklepa High Court vsebujeta dodatne elemente, v zvezi s katerimi sta se pri grških sodiščih zahtevala priznanje in ugotovitev izvršljivosti. Predložitveno sodišče jih navaja tako:

- „Sklepa [High Court] na začetku vsebujeta tudi odredbe, s katerimi sta družbi Starlight in OME ter fizične osebe, ki ju zastopajo, opozorjene, da se lahko v primeru neizpolnitve sklepa šteje, da nista izpolnili odločbe sodišča in da se njuno premoženje lahko zapleni ali se jima naloži globa, fizičnim osebam pa se lahko izreče kazen zopora (točke od 1 do 5).“
- „[T]a sklepa vsebujeta tudi spodaj navedene točke, ki prav tako niso bile vključene v zahtevek vlagateljic kasacijske pritožbe (ni bil vložen zahtevek, naj se ti deli priznajo niti naj se razglasi njihova izvršljivost):

4. Odločitev o določitvi zneska odškodnine bo sprejeta zoper vsako od družb Starlight in OME.

5. Vložiti bo mogoče zahtevke za plačilo dodatnih predplačil navedene odškodnine [to se očitno nanaša na možnost, da bi se postopki pred grškimi sodišči nadaljevali in bi se stroški vlagateljic zahtevka povečali²³].“

²⁰ Angleško sodišče je navedlo, da sta na podlagi določb sporazumov o poravnavi med drugimi družba Charles Taylor in FD oproščena kakršne koli obveznosti v zvezi s kakršnim koli zahtevkom, ki bi ga lahko družbi Starlight in OME (ali vsaka od njiju) imeli zaradi izgube ladje, vključno s kakršno koli obveznostjo v zvezi z zahtevki iz tožb pred grškimi sodišči.

²¹ Predložitveno sodišče tako navaja točko 83 sodbe High Court: „[Tožeči stranki] uveljavljata odškodninski zahtevek [...] Stroški [costs' v angleškem izvirniku], ki so doslej nastali zanj, znašajo skoraj 163.000 GBP. [Zahtevano] vmesno plačilo [...] se ujema z zneskom 150.000 GBP ali katerim koli drugim zneskom, ki ga bo neodvisno določilo High Court.“ V nadaljevanju predložitvene odločbe je navedeno, da je v tej točki pojasnjeno, da so v tem postopku še druge tožeče stranke zahtevale „predplačilo odškodnine v višini 60 % stroškov, ki so zanje nastali v postopkih pred grškimi sodišči“. Poleg tega je High Court v točki 94 te sodbe, ki je prav tako navedena v predložitveni odločbi, menilo, da je „ustrezno vmesno plačilo, ki se ujema s predplačilom zgoraj navedene odškodnine, 100.000 GBP“. Predložitveno sodišče v zvezi s tem ugotavlja, da „je tudi ta navedba ugotovljena in da je treba po presoji zahtevka šteti, da se v obravnavani zadevi postavlja zgolj vprašanje njegovega priznanja, ne pa vprašanje ugotovitve njegove izvršljivosti, saj se to vprašanje nanaša zgolj na upoštevni del sklepa, izdanega po sodbi“.

²² Po menjalnem tečaju z dne 26. septembra 2014, glej točko 13 teh sklepnih predlogov.

²³ Opomba predložitvenega sodišča.

– „In prvi sklep poleg tega vsebuje še navedene odredbe:

8. [...] vsaka od družb Starlight in OME bo sklenila sporazum, na podlagi katerega bosta stranki CTa^[24] izvzeti iz kakršne koli obveznosti v zvezi z zahtevki, ki bi jih lahko vsaka od družb Starlight in OME uveljavljala s tožbami, vloženimi pri grških sodiščih zoper vsako od strank CTa, v skladu z vzorcem sporazuma, priloženim temu sklepu, pri čemer morata družbi Starlight in OME podpisana izvirnika poslati odvetnikom strank CTa [...].
9. Če lokacije družb Starlight in OME po razumnem iskanju ni mogoče določiti ali če sporazumov do navedenega datuma ne podpišeta ali podpis zavrmeta, je mogoče nasloviti zahtevek na sodnika Kaya QC, da sam izvrši navedena sporazuma.“

35. V teh okoliščinah se postavlja vprašanje opredelitve odločb, katerih priznanje in izvršitev se predlagata.

C. Opredelitev zadevnih odločb

36. Predložitveno sodišče ugotavlja, da sodba in sklepa High Court, katerega izključno pristojnost so stranke izbrale v okviru sporazumov o poravnavi, določajo njihove učinke na postopek, ki poteka pred grškimi sodišči.

37. Drži sicer, da te odločbe niso neposredno naslovljene na grško sodišče in formalno ne preprečujejo nadaljevanja postopka, ki poteka pred njim. Vendar vsebujejo obrazložitev glede pristojnosti grškega sodišča z vidika sporazumov o poravnavi, sklenjenih med strankami, in naložitev plačila denarnih zneskov, med njimi odločbo o predplačilu odškodnine, ki je odvratilna, saj njen znesek ni dokončen in je odvisen od nadaljevanja tega postopka.²⁵ Poleg tega so hkrati z njimi izrečene sankcije in odredbe, ki jih ni mogoče ločiti od njih in katerih namen je zagotoviti njihovo izvršitev.²⁶ Naslovljene so *in personam* na družbi Starlight in OME, da bi s svojim ravnanjem prenehali kršiti sporazume o poravnavi, ki vsebujejo določbo o izbiri pristojnega sodišča.²⁷

38. Na podlagi vseh teh elementov menim, da predložitveno sodišče sodbo in sklepa High Court upravičeno opredeljuje kot „kvazi‘ *anti-suit injunctions*“²⁸ in natančneje napotuje na odškodninske odločbe, katerih priznanje in izvršitev se zahtevata.

²⁴ Predložitveno sodišče pojasnjuje, da sta s „CTa“ poimenovani vlagateljici kasacijske pritožbe, torej družba Charles Taylor in FD; glej točko 17 teh sklepnih predlogov.

²⁵ Predložitveno sodišče poleg tega še meni, da sta izračun in vnaprejšnje priznanje stroškov v obliki začasne odškodnine v bistvu prikrita sankcija.

²⁶ Sodišče je v sodbi z dne 10. februarja 2009, Allianz in Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, točka 20), že opozorilo na raznolikost ukrepov, sprejetih v okviru „*anti-suit injunctions*“.

²⁷ Glej točko 34 teh sklepnih predlogov.

²⁸ Glej v zvezi s tem izraz „oblika *anti-suit injunction*“, uporabljen v točki 89 sodbe z dne 19. septembra 2018, C.E. in N.E. (C-325/18 PPU in C-375/18 PPU, EU:C:2018:739).

39. Zato se po mojem mnenju predložitveno sodišče upravičeno sprašuje, ali so z Uredbo št. 44/2001 združljivi učinki morebitnega priznanja in izvršitve teh odločb, pri čemer napotuje na sodno prakso Sodišča v zvezi z izrekom „*anti-suit injunction*“,²⁹ iz katere izpeljuje razlog za nasprotje z javnim redom.

D. Načela sodne prakse, ki se uporabljajo na področju „anti-suit injunction“

1. Nezdržljivost nadzora pristojnosti sodišča države članice, ki ga opravi sodišče druge države članice, z načelom vzajemnega zaupanja

40. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča³⁰ pravo Unije v zvezi s sodno pristojnostjo nasprotuje temu, da sodišče stranki izreče prepoved vložitve pravnega sredstva ali nadaljevanja postopka v zvezi z njim pri sodišču druge države članice³¹, saj se s tem poseže v njegovo pristojnost za odločanje o sporu, ki mu je predložen. Tak poseg namreč ni združljiv s sistemom Bruseljske konvencije in Uredbe št. 44/2001, ki temelji na načelu vzajemnega zaupanja.

41. Sodišče je poleg tega zavrnilo različne razloge, navedene za utemeljitev tega posega:

- dejstvo, da je ta zgolj posreden in da je njegov namen preprečiti, da bi tožena stranka v nacionalnem postopku zlorabila postopek. Sodišče je odločilo, da mora sodba v zvezi s tem, da je ravnanje, ki se očita toženi stranki, to je sklicevanje na pristojnost sodišča druge države članice, pomenilo zlorabo, vsebovati presojo upoštevnosti vložitve pravnega sredstva pri sodišču druge države članice;³² ter
- dejstvo, da je nekdo stranka v arbitražnem postopku.³³

²⁹ V zvezi s priznanjem in izvršitvijo odločbe, s katero je bilo eni od strank prepovedano vložiti nekatere zahteve pri sodišču ene od držav članic, je Sodišče izdalo eno samo sodbo (sodba z dne 13. maja 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316)). Vendar v obravnavani zadevi ta ni upoštevana. Nanašala se je namreč na arbitražno odločbo, zaradi česar je Sodišče predvsem zaradi področja uporabe Uredbe št. 44/2001, s katerega je izključena arbitraža, razsodilo, da niti ta arbitražna odločba niti odločba, s katero jo sodišče države članice glede na okoliščine primera prizna, ne moreta poseči v vzajemno zaupanje med sodišči držav članic, na katerem temelji ta uredba (točka 39). Iz tega izhaja, da se za postopek priznavanja in izvrševanja arbitražne odločbe uporabljata nacionalno pravo in mednarodno pravo, ki se uporabljata v državi članici, v kateri se zahtevata to priznanje in ta izvršitev (točka 41). V istem smislu je v uvodni izjavi 12 Uredbe št. 1215/2012 zdaj poudarjeno, da se navedena uredba ne uporablja za tožbo ali odločbo v zvezi s priznanjem ali izvršitvijo arbitražne odločbe (glej sodbo z dne 20. junija 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association, C-700/20, EU:C:2022:488, točka 46).

³⁰ Glej sodbo z dne 27. aprila 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, točke 27, 28 in 31). Glej tudi sodbo z dne 10. februarja 2009, Allianz in Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69), in njen povzetek v sodbi z dne 13. maja 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316, točke od 32 do 34). Glej v zvezi z zadnjo odločbo, vendar v zvezi s starševsko odgovornostjo, sodbo z dne 19. septembra 2018, C.E. in N.E. (C-325/18 PPU in C-375/18 PPU, EU:C:2018:739, točka 90).

³¹ Za pregled okoliščin, v katerih se uporabljajo „*anti-suit injunctions*“ v državah „common law“, glej Usunier, L., „Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale. – Compétence. – Exceptions à l'exercice de la compétence. – Conflits de procédures. – Articles 29 à 34 du règlement (UE) no 1215/2012“, *JurisClasseur Droit international*, LexisNexis, Pariz, 7. oktober 2015 (zadnja posodobitev 3. avgusta 2022), zvezek 584-170, točka 5.

³² Glej sodbo z dne 27. aprila 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, točka 28).

³³ Glej sodbi z dne 10. februarja 2009, Allianz in Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, točki 27 in 28), in z dne 13. maja 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316, točka 32).

42. Iz te sodne prakse tako izhaja splošno načelo, katerega veljavnost se odslej priznava, to je, da vsako sodišče, ki mu je zadeva predložena, na podlagi pravil, ki veljajo zanj, samo odloči, ali je pristojno za reševanje spora, ki mu je predložen³⁴, stranke pa ni mogoče prikrajšati – po potrebi z grožnjo sankcije – za možnost predložitve zadeve sodišču ene od držav članic, ki bo preverilo svojo pristojnost³⁵.

2. Izjeme od načela nenadzora nad pristojnostjo, ki so omejene s strani zakonodajalca Unije

43. Sodišče v svoji sodni praksi opozarja, da so izjeme od tega splošnega načela omejeno dovoljene z Uredbo št. 44/2001, da se nanašajo zgolj na fazo priznanja ali izvršitve odločb in da je njihov namen zagotoviti uporabo nekaterih pravil o posebni ali izključni pristojnosti, določenih samo s to uredbo.³⁶

44. Zato menim, da je treba iz tega izpeljati, da je zakonodajalec Unije štel, da na uporabo načela nenadzora nad pristojnostjo nimajo nobenega vpliva dogovori med strankami, ki se zavežejo, da bodo spore predložile v arbitražo, ali določijo sodišče, pristojno za njihovo obravnavo.³⁷

45. Sodišče še ni odločilo o zadnjenavedenem primeru.³⁸ Menim, da po analogiji z rešitvijo v zvezi z arbitražo iz sodbe Allianz in Generali Assicurazioni Generali³⁹, stranke, ki bi zadevo predložila sodišču države članice, ker bi menila, da se določba o sodni pristojnosti, v katero je privolila, ne uporablja, ni mogoče prikrajšati za sodno varstvo, do katerega ima pravico⁴⁰.

³⁴ Glej sodbo Allianz in Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, točki 29 in 30).

³⁵ Za pregled načela in njegovega širokega pojmovanja glej sodbo z dne 19. septembra 2018, C.E. in N.E. (C-325/18 PPU in C-375/18 PPU, EU:C:2018:739, točki 90 in 91). Glej v tem smislu tudi nekatere nacionalne odločbe, kot je sodba Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Francija), prvi civilni oddelek, z dne 14. oktobra 2009 (št. 08-16.369 in 08-16.549), in zlasti komentarje v Clavel, S., „Conflits de juridictions. – Exequatur d'un jugement étranger. – Injonction anti-suit. – Ordre public international. – Clause attributive de juridiction. – Clauses de procédure.“, *Journal du droit international (Clunet)*, LexisNexis, Pariz, januar 2010, št. 1, str. od 146 do 155, zlasti str. 152, in Muir Watt, H., „La procédure d'anti-suit injonction n'est pas contraire à l'ordre public international“, *Revue critique de droit international privé*, Dalloz, Pariz, 2010, str. od 158 do 163. Glej tudi sodbo High Court z dne 6. junija 2018, Nori Holding Limited and others proti Public Joint-Stock Company „Bank Otkritie Financial Corporation“, točka 90, ki jo navaja Law, S., „Article 29“, v: Requejo Isidro, M., *Brussel I bis: A Commentary on Regulation (EU) no 1215/2012*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2022, str. od 466 do 483, zlasti točki 29.52 in 29.54, str. 481 in 482.

³⁶ Glej opombo 18 teh sklepnih predlogov.

³⁷ V zvezi s tem je treba poudariti, da je v skladu z Bruseljsko konvencijo dogovor o pristojnosti na podlagi njenega člena 17 sicer učinkovale tako, da je bilo določeno edino pristojno sodišče, vendar je bilo v uredbah št. 44/2001 in 1215/2012 to pravilo ohranjeno, „če se stranke niso dogovorile drugače“.

³⁸ V zadevi Gjensidige (C-90/22), ki jo trenutno obravnava Sodišče, je bil pri njem vložen predlog za razlago člena 45(1)(e)(ii) Uredbe št. 1215/2012 (drugo vprašanje za predhodno odločanje), ki se nanaša na dogovor o pristojnosti iz pogodbe o mednarodnem prevozu, urejene s posebno mednarodno konvencijo, in na pojem „javni red“ v tem posebnem okviru (tretje vprašanje za predhodno odločanje).

³⁹ C-185/07, EU:C:2009:69, točki 26 in 31. Sodišče je razsodilo, da državnemu sodišču ni mogoče preprečiti, da preuči predhodno vprašanje veljavnosti arbitražnega sporazuma ali možnosti njegove uporabe ter torej na zahtevo zainteresirane stranke presodi, ali je arbitražni sporazum nehal veljati, nima učinka ali ni primeren za uporabo. V zvezi s tem ugotavljam, da kljub kritikam, ki so jih pravni teoretiki izrazili po tej sodbi zaradi posebnega položaja arbitraže (glej zlasti Muir Watt, H., *op. cit.*, str. 161), sodba z dne 13. maja 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316), ne omaja načel, na katerih temelji navedena sodba. Glej v istem smislu sodbo Cour de cassation (kasacijsko sodišče), 1. civilni senat, z dne 14. oktobra 2009 (št. 08-16.369 in 08-16.549), ki je odločilo, da z mednarodnim javnim redom ni v nasprotju „anti-suit injonction“, katere namen „zunaj področja uporabe konvencij ali prava Skupnosti“ je zagotoviti spoštovanje določbe o sodni pristojnosti. V zvezi z nekaterimi komentarji pravnih teoretikov k tej sodbi glej opombo 35 teh sklepnih predlogov.

⁴⁰ Razprava med strankami se lahko nanaša zlasti na vsebinski pogoj, ki ga mora izpolnjevati dogovor o pristojnosti, to je, da se mora nanašati na „spore, ki so ali ki bodo mogoče nastali v zvezi z določenim pravnim razmerjem“ (člen 23(1) Uredbe št. 44/2001). Glej sodbo z dne 21. maja 2015, CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335, točka 67). Sodišče, ki mu je bila zadeva predložena, bi bilo lahko primorano tudi preveriti, ali določba o izbiri pristojnega sodišča ne odstopa od pravila o izključni pristojnosti oziroma ali se je pokazal namen, da bi od nje odstopala, ali da v drugih okoliščinah ni bila nadomeščena. Za ponazoritev glej Legros, C., „Commerce maritime. – Contrat de transport de marchandises. Responsabilité du transporteur“, *JurisClasseur Transport*, LexisNexis, Pariz, 25. september 2021, zvezek 1269, II, Conflits de juridictions, točka 48. Glej poleg tega v zvezi s priznanjem odločitve o nepristojnosti, ki temelji na določbi o sodni pristojnosti, in v zvezi z razlogi zanj, ki se nanašajo na njeno veljavnost, sodbo z dne 15. novembra 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung in drugi (C-456/11, EU:C:2012:719, točki 29 in 41).

46. Podlaga, na kateri temelji prepoved „*anti-suit injunctions*“ v Uniji, to je vzajemno zaupanje med sodišči, in neobstoj posebne določbe v Uredbi št. 1215/2012, ki je nadomestila Uredbo št. 44/2001, namreč utemeljujeta razširitev sodne prakse Sodišča na primere, v katerih je bila v skladu z dogovorom med strankami enemu od sodišč podeljena izključna pristojnost.⁴¹ Tako se zagotovi polni učinek te uredbe.⁴²

E. Razlog v zvezi z javnim redom, ki utemeljuje zavrnitev priznanja in izvršitve „anti-suit injunctions“

47. Presoja očitnega nasprotja z javnim redom države, v kateri se zahteva priznanje, določena s členom 34, točka 1, Uredbe št. 44/2001⁴³, se nanaša *na učinke, ki jih povzroči tuja sodna odločba*, če je priznana in izvršena⁴⁴, z vidika evropske zasnove javnega reda⁴⁵.

48. V skladu s sodno prakso Sodišča je treba člen 34, točka 1, Uredbe št. 44/2001 razlagati ozko, saj pomeni oviro za uresničevanje enega temeljnih ciljev te uredbe. Zato se sme uporabiti le v izjemnih primerih. Sodišče preveri meje, znotraj katerih lahko sodišče države članice uporabi ta pojem, da bi zavrnilo priznanje sodne odločbe, ki jo je izdalo sodišče druge države članice.⁴⁶

49. Kar zadeva postopkovni javni red⁴⁷, je Sodišče sprejelo široko zasnovo pojma iz navedenega člena 34, točka 1, saj je menilo, da se je mogoče nanj sklicevati v primeru ovire za uresničevanje pravice do učinkovitega pravnega sredstva, zagotovljene s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah⁴⁸.

50. V obravnavani zadevi se vprašanje predložitvenega sodišča nanaša na priznanje in izvršitev odločb, ki temeljijo zlasti na kršitvi določbe o izbiri pristojnega sodišča iz sporazumov o poravnavi, pri čemer je te odločbe izdalo sodišče, ki so ga imenovalе stranke in ki je določilo

⁴¹ Glej v tem smislu Usunier, L., *op. cit.*, točka 5. Glej tudi Legros, C., *op. cit.*, točka 48.

⁴² Glej v tem smislu sodbi z dne 27. aprila 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, točka 29), in z dne 10. februarja 2009, Allianz in Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, točka 24).

⁴³ Glej točki 5 in 26 teh sklepnih predlogov.

⁴⁴ Glej poročilo P. Jenarda o konvenciji z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1979, C 59, str. 1), zlasti str. 44, in sodbo z dne 28. aprila 2009, Apostolides (C-420/07, EU:C:2009:271, točka 60 in navedena sodna praksa).

⁴⁵ Glej sodbo z dne 28. marca 2000, Krombach (C-7/98, EU:C:2000:164, točke od 25 do 27). Glej v zvezi s tem pojmom Nowak, J. T., in Richard, V., „Article 45“, v: Requejo Isidro, M., *Brussel I bis: A Commentary on Regulation (EU) no 1215/2012*, *op. cit.*, str. od 638 do 678, zlasti točke od 45.69 do 45.72, str. od 666 do 668, in Mankowski, P., „Article 45“, v: Magnus, U., in Mankowski, P., *European Commentaries on Private International Law, Brussels Ibis Regulation*, 2. izdaja, Otto Schmidt, Köln, 2023, str. od 842 do 918, zlasti točka 28 in naslednje, str. 864 in naslednje.

⁴⁶ Glej sodbi z dne 6. septembra 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, točki 48 in 49 ter navedena sodna praksa), in z dne 25. maja 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, točki 38 in 40). Glej tudi sodbo z dne 20. junija 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association (C-700/20, EU:C:2022:488, točka 77).

⁴⁷ Glej v zvezi s tem Gaudemet-Tallon, H., in Ancel, M.-E., *Compétence et exécution des jugements en Europe, Règlements 44/2001 et 1215/2012, Conventions de Bruxelles (1968) et de Lugano (1998 et 2007)*, 6. izdaja, Librairie générale de droit et de jurisprudence, zbirka „Droit des affaires“, Pariz, 2018, točka 438 in naslednje, str. 611 in naslednje, ter Nowak, J. T., in Richard, V., *op. cit.*, točka 45.82 in naslednje, str. 671 in naslednje.

⁴⁸ Glej v tem smislu sodbo z dne 25. maja 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, točke od 44 do 46 in navedena sodna praksa). Tako pomeni kršitev postopkovnega javnega reda očitna kršitev pravice do obrambe, če so bila uporabljena pravna sredstva (točki 48 in 50 te sodbe ter navedena sodna praksa). V zvezi z uporabo tega razloga za nepriznanje „*anti-suit injunctions*“ glej Mankowski, P., *op. cit.*, točka 31, str. 869.

denarne posledice kršitve.⁴⁹ Natančneje, s temi odločbami je strankama navedenih sporazumov, ki zadeve nista na prvem mestu predložili temu sodišču, naloženo, da morata vnaprej plačati odškodnino, povezano s stroški, ki jih nosita drugi stranki, toženi v drugi državi članici.

51. Navedene odločbe, hkrati s katerimi so bili sprejeti ukrepi za zagotovitev njihove izvršitve in ki niso bile izdane za zavarovanje, določajo dodelitev dodatnih odškovnin v primeru nadaljevanja postopka pred grškim sodiščem. Njihovi učinki torej precej presega okvir razlage sporazumov o poravnavi in preučitve, ki jo sodišče, ki so ga imenovala stranke teh sporazumov, opravi v zvezi s svojo pristojnostjo.⁵⁰

52. Torej še zlasti sklepa High Court – ob upoštevanju njunega ozadja – nedvomno učinkujeta tako, da sta zadevni stranki prisiljeni k umiku tožbe. Že s tem se posredno ovira dostop do edinega sodišča, ki mu je bil spor predložen v vsebinsko odločanje ter je na podlagi Uredbe št. 44/2001 pristojno za odločanje o svoji pristojnosti, za izpeljavo postopka do konca, za odločanje o stroških postopka, začetega pri njem, in za odločanje o morebitnih odškodninskih zahtevkih v zvezi z njim.

53. Ker je to sodišče pristojno za celostno presojo postopka in vseh okoliščin⁵¹, se predložitveno sodišče po mojem mnenju upravičeno sklicuje na to, da sta priznanje in izvršitev sodbe in sklepa High Court očitno nezdržljiva z javnim redom v zvezi s pristojnim sodiščem, pri čemer trdi, da se krši temeljno načelo na evropskem pravosodnem območju, ki temelji na vzajemnem zaupanju⁵² in v skladu s katerim se vsako sodišče izreče o svoji pristojnosti. Naj opozorim, da je Sodišče na podlagi tega načela odločilo, da je v vseh okoliščinah v nasprotju z njim izrek odločb, s katerimi se neposredno ali posredno prepove nadaljevanje postopka, začetega v drugi državi članici.

54. Drugače povedano, zaradi sistemske podlage te prepovedi ni mogoče dopustiti odstopanja od nje, saj bi sicer zagotovili učinkovanje odločbe, ki bi bila v okviru neposrednega sodnega postopka prepovedana.

55. Torej Sodišču predlagam, naj na prvo vprašanje za predhodno odločanje odgovori pritrdilno in naj zato ugotovi, da ni treba preučiti drugega vprašanja.

⁴⁹ Poudariti je treba, da se to vprašanje ne nanaša na utemeljenost priznanja odškodnine, če je stranka kršila dogovor o pristojnosti. V zvezi s tem je treba, prvič, spomniti, da je v fazi priznavanja odločbe vsako preverjanje glede vsebine prepovedano (glej sodbi z dne 25. maja 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, točka 41), in z dne 16. januarja 2019, Liberato (C-386/17, EU:C:2019:24, točka 54). Drugič, kljub vsemu se mi zdi primerno opozoriti na obstoječo razpravo iz pravne teorije na tem področju. Glej na eni strani Gaudemet-Tallon, H., in Ancel, M.-E., *op. cit.*, točka 162, str. 215, ki zagovarjata negativen odgovor na podlagi prava Unije. Glej na drugi strani Brosch, M., in Kahl, L. M., „Article 25“, v: Requejo Isidro, M., *Brussel I bis: A Commentary on Regulation (EU) no 1215/2012, op. cit.*, str. od 344 do 374, zlasti točka 25.75, str. 366, v kateri so navedene odločbe Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija) z dne 17. oktobra 2019, III ZR 42/19, točke od 41 do 45, in Tribunal Supremo (vrhovno sodišče, Španija) z dne 23. februarja 2007, št. 201/2007, ter Álvarez González, S., „The Spanish Tribunal Supremo Grants Damages for Breach of a Choice-of-Court Agreement“, *Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts (IPRax)*, Gieseking, Bielefeld, zvezek 29, št. 6, 2009, str. od 529 do 533. Ugotavljam, da je bila v tej nemški sodni odločbi, na katero sta se sklicevala družba Charles Taylor in FD, odškodninska odločba sodišča, ki sta ga stranki določili kot pristojno, izdana po tem, ko je prvo sodišče, ki mu je bila zadeva predložena, preverilo svojo pristojnost. Glej zlasti komentar Burianskega, M., „Damages for breach of an exclusive jurisdiction clause“, januar 2020, na voljo na spletnem naslovu: <https://www.whitecase.com/insight-alert/damages-breach-exclusive-jurisdiction-clause>.

⁵⁰ V zvezi s tem bi se v postopku v glavni stvari lahko postavilo vprašanje uporabe postopkovnih pravil iz sodbe z dne 9. decembra 2003, Gasser (C-116/02, EU:C:2003:657), če bi bili izpolnjeni pogoji za ugotovitev litispence. V nasprotju z odločitvijo Sodišča je zakonodajalec Unije ob prenovi Uredbe št. 44/2001 dal prednost sodišču v kraju, v katerem je izbrano pristojno sodišče, da potrdi svojo pristojnost pod pogoji, določenimi v členu 31(2) in (3) Uredbe št. 1215/2012, tudi pristojnost, da se mu predloži spor. V zvezi s tem zadnjim bistvenim pogojem, zlasti v obravnavani zadevi, glej Usunier, L., *op. cit.*, točka 29. V zvezi z razširitvijo te rešitve na položaje, v katerih se uporablja Uredba št. 44/2001, glej Gaudemet-Tallon, H., in Ancel, M.-E., *op. cit.*, točka 367, str. 534. Poleg tega je treba opozoriti, da v fazi priznavanja tuje sodne odločbe neupoštevanje pravil o litispenci ni ovira za tako priznanje. Glej sodbo z dne 16. januarja 2019, Liberato (C-386/17, EU:C:2019:24, točka 52).

⁵¹ Glej v tem smislu sodbo z dne 2. aprila 2009, Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219, točka 48).

⁵² Glej točko 40 teh sklepnih predlogov.

V. Predlog

56. Glede na vse navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je postavilo Areios Pagos (kasacijsko sodišče, Grčija), odgovori:

Člen 34(1) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah

je treba razlagati tako, da

sodišče ene od držav članic lahko zavrne priznanje in izvršitev odločbe zaradi nasprotja z javnim redom na podlagi dejstva, da ta odločba predstavlja oviro za nadaljevanje postopka, ki že poteka pred drugim sodiščem te države članice, v delu, v katerem je z njo eni od strank dodeljena začasna denarna odškodnina za stroške, ki jih nosi zaradi začetka tega postopka, in sicer z obrazložitvijo, da je po eni strani predmet tega postopka zajet s sporazumom o poravnavi, ki je bil sklenjen zakonito in ga je potrdilo sodišče države članice, ki je izdalo navedeno odločbo, ter da po drugi strani sodišče druge države članice, pri katerem je bil ta postopek začet, ni pristojno zaradi določbe o izključni pristojnosti.